СОВЕТ БОЛЬШЕКЛЮЧИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЗЕЛЕНОДОЛЬСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН	ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЗУР КЛЮЧИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ **КАРАР**

«17» августа 2026 с.Большие Ключи **№ 26**

Этика Кагыйдәләрен раслау турында Советы депутаты Большие ключи авыл жирлеге, Зеленодольск муниципаль районы Татарстан Республикасы

Нигезендә муниципаль берәмлек Уставы белән «Большие ключи авыл жирлеге» Татарстан Республикасы Зеленодол муниципаль район һәм Положение нигезендә депутаты статусы турында Советы Большие ключи авыл жирлеге яшел Үзән муниципаль районы Советы, большие ключи авыл жирлеге яшел Үзән муниципаль районы **карар кылды**:

1. Расларга прилагаемые депутаты этикасы Кагыйдәләре Советы Большие ключи авыл жирлеге, Зеленодольск муниципаль районы, Татарстан Республикасы.
2. Бастырырга карар хокукый мәгълүматның рәсми Порталында Татарстан Республикасы (http://pravo.tatarstan.ru) һәм урнаштыру рәсми сайтында яшел Үзән муниципаль район составында муниципаль берәмлекләр порталының, Татарстан Республикасы (http://zelenodolsk.tatarstan.ru) мәгълүмат-телекоммуникация «Интернет» челтәрендә, шулай ук мәгълүмати стендларында.

Башлыгы Большие Ключи
авыл жирлеге,
Совет Рәисе **Р.З.Закирзянов**

Этика кагыйдәләре Советы Большие ключи авыл җирлеге, Зеленодольск муниципаль районы Татарстан Республикасы

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Этика кагыйдәләре Советы Большие ключи авыл җирлеге, Зеленодольск муниципаль районы, Татарстан Республикасы (алга таба - әхлак Кагыйдәләре) булып акты, определяющим тәртибе Советы депутаты Большие ключи авыл җирлеге, Зеленодольск муниципаль районы, Татарстан Республикасы (алга таба - депутат) нигезендә общепринятыми этика сораулары үз-үзеңне тоту нормалары башкарганда, аларга депутат вәкаләтләрен, шул исәптән мөнәсәбәтләрдә арасында депутатлар, шулай ук үзара мөнәсәбәтләрендә үзенең депутат вазыйфаи затлары белән-дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнары, җәмәгатьчелек, сайлаучылар, массакүләм мәгълүмат чаралары.

2. Депутатларның эшчәнлеген гамәлгә ашырыла принциплары нигезендә:

- баруны мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлеге «Большие ключи авыл җирлеге» яшел Үзән муниципаль районы һәм сайлаучыларның мәнфәгатьләрен;

- утәү Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлар;

- следования моральным критерий отражающим идеаллар игелек, гаделлек, намуслылык һәм порядочности;

- последовательного формалаштыру, югары хокукый культура җәмгыятьтә нигезендә шәхси үрнәк, хөрмәт һәм утәү әхлакый нормаларын, мәдәни һәм эшлекле мөнәсәбәтләрне;

- хөрмәт абруйны башка депутат, вазыйфаи затлар һәм гражданнар, ул алар белән мөнәсәбәтләргә керә утәүгә бәйле рәвештә депутат вәкаләтләрен.

3. Депутат тиеш воздерживаться от гамәлләр, гариза килеп җитте, сәләтле скомпрометировать аның иң бирелә торган исемендәге сайлаучылар, дәүләт Советы большие ключи авыл җирлеге, Зеленодольск муниципаль районы, Татарстан Республикасы (алга таба – дәүләт Советы).

Депутат утәргә бурычлы чын әхлак Кагыйдәләре, шул исәптән утәргә түбәндәге йөкләмәләр:

1) түгел әзерләүдә катнаша, фикер алышуда һәм тавыш бирүдә буенча конкрет мәсьәләләр бар, аларда бар, шәхси кызыксыну (туры яки косвенная);

2) воздерживаться от үз-үзеңне тоту, аны алыр иде чакыртырга шик бу объективном утәлеше депутат вазыйфаларын, шулай ук избегать конфликтлы ситуацияләрне, сәләтле нанести зыян аның репутации яки авторитету Советы;

3) утәргә, билгеләнгән көнне Советында кагыйдәләре ачык чыгышлар ясау;

4) түгел разглашать да кулланырга максатыннанбелән бәйле булмаган депутат эшчәнлеге, белешмәләр, отнесенные федераль закон нигезендә белешмәләрдән конфиденциального характердагы рәвешенә әйләнгән, аңа күренекле утәүгә бәйле рәвештә депутат вазыйфаларын;

5) да алырга утәүгә бәйле рәвештә депутат вазыйфаларын акчалата түләү нче физик һәм юридик затлар (бүләкләр, акчалата бүләк, ссуды, хезмәтләр күрсәтүгә түләү өчен күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка акчалата түләү) кала, бүләкләр алынган сәбәпле, протокольными чаралар (рәсми делегациясе визитлары, тантанасында) торган тиеш, муниципаль милеккә күчерү һәм исәпкә алу билгеләнгән тәртиптә муниципаль хокукый акты.

II. Әхлак кагыйдәләре эшчәнлеге өлкәсендә депутаты Советында.

4. Һәр депутат ярдәм итәргә тиеш булдыру Советында һәм аның органнарында атмосфера игелеклелек, үзара ярдәм һәм товарищеского хезмәттәшлек.

5. Депутат тиеш күрсәтергә, терпимость һәм хөрмәт чужому фикеренчә, юл куймаска неуважительного караш, башка депутатларга, алдында карарлар кабул ителүгә всесторонне фикерен исәпкә алырга, башка депутатлар.

Депутат хокуклы түгел күрсәтергә, безапелляционность, навязывать үз позициясе аша янаулар, ультиматумов һәм башка шундый ысуллар.

6. Депутатлар мөрәҗәгать итәргә тиеш, бер-беренә барысына да затларга катнашучыларга Советы сессиясендә рәсми рәвештә. Мөрәҗәгать иткәндә, бер-берсенә, шулай ук бүтән затларга урнаштыруда катнашучы Советы сессиясе эшендә кулланырга общепринятую формасын мөрәҗәгать содержащую әйтү «хөрмәтле».

7. Чыгыш ясаучы Депутат Советы сессиясендә утырышларында һәм аның органнары хокуклы түгел кулланырга үз чыгышында китерерлек тупас, оскорбительные выражения, наносящие зыян намус һәм лаеклы депутат һәм башка затлар, мәсхәрәле гыйбарәләр кулланырга заведомо ложную мәгълүмат, юл куярга нигезсез гаепләү бу аның-йә адрес.

Бозылган очракта, күрсәтелгән кагыйдәләрнең рәислек итүче дип кисәтә выступающего очракта, кабат бозулар лишает аның сүзләрен ахырына кадәр сессия каралган тәртиптә Советы Регламенты большие ключи авыл җирлеге яшел Үзән муниципаль районы.

III. Әхлак кагыйдәләре үзара мөнәсәбәтләрендә үзенең депутат дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, җәмәгать берләшмәләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, урындагы затлар һәм гражданнар

8. Депутат белән мөнәсәбәтләрдә дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, җәмәгать берләшмәләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, урындагы затлар һәм гражданнар хокуклы түгел мөмкинлекләрен шәхси максатларында файдаланырга, депутат статусына бәйле.

9. Депутат хокуклы түгел разглашать мәгълүматлар, алар аңа билгеле нәтиҗәсендә гамәлгә ашыру депутат вәкаләтләрен, әгәр дә бу мәгълүматлар тәшкил итә дәүләт, служебную, коммерческую, шәхси яки бүтән охраняемую закон серен.

10. Депутат чыгыш ясарга хокуклы түгел Советы исеменнән аның рәсми вәкиле буларак булмаганга, тиешле вәкаләтләре.

11. Депутат, сайлаучылар алдында чыгыш ясаганда, массакүләм мәгълүмат чараларында, җыелышларда һәм митингларда, шествиях, демонстрациях, делая төрле төрдәге ачык гариза, демонстрацияләрдә, җирле үзидарә органнары, җәмәгать органнары, оешмалар һәм вазыйфаи затлар бурычлы файдаланырга гына достоверные фактлар.

Бу очракта неумышленного яки неосторожного куллануның аерым гавами чыгышларында һәм заявлениях недостоверных очрагы, шулай ук унижения намусын һәм абруен вазыйфаи затларын, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның бәйсез рәвештә, аларның оештыру-хокукый формаларын депутаты бурычлы ачыктан-ачык таныърга некорректность үз высказываний, китерергә извинения шул органнарына, оешмаларына бәйсез рәвештә, аларның оештыру-хокукый рәвешләрендәге һәм затларга, аларда мәнфәгатьләрен яки намусына кузгатылды. Бурычы гавами опровержения һәм принесения извинений туа каршындагы билгеләнгән Комиссия карары белән факте тарату дөрес мәгълүмат белән изложением допущенных бозу, формаларын һәм срокларын үтәү.

12. Депутат файдаланырга хокуклы түгел вәкаләтләре, вытекающие, аның депутат статусын, шулай ук предоставляемую үзенә дәүләт һәм җәмәгать органнары, җирле

үзидарә органнары, оешмалар, аларның урындагы затлары тарафыннан рәсми һәм неофициальную мәгълүмат алу өчен матди-финанс һәм башка шәхси файда.

IV. Бәйле мәсьәләләрне карау депутат этикасы Кагыйдәләрен бозуга бу Советында һәм аның органнарында

13. Бәйле мәсьәләләрне карау депутат этикасы Кагыйдәләрен бозуга гамәлгә ашыра буенча даими комиссия законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы комитеты төзелә торган Советы (алга таба – Комиссия). Комиссия утырышы правомочно катнашында яртысыннан билгеләнгән саныннан Комиссия. Карарлар кабул ителә саныннан күпчелек тавыш белән килгән.

14. Комиссия:

- консультацияләр бирә депутатлар хәлләрдәбелән бәйле мөмкин бозып депутаты этикасы Кагыйдәләрен;

- карый бозу очраклары, депутатлар этикасы Кагыйдәләрен;

- карый, рәсми мөрәҗәгать адресланган Советына Советының рәисе, Башлыгы большие ключи авыл җирлеге яшел Үзән муниципаль районы бозу турында депутаты этикасы Кагыйдәләрен;

- карарлар кабул чаралары турында йогынтысын каралган настоящими Кагыйдәләре;

- бирә төзү Советына фактлары буенча неэтичного үз-үзеңне тоту депутаты.

15. Комиссия карый мәсьәләләр этикасы Кагыйдәләрен бозуга бәйле:

- буенча язмача гаризасы депутатның яисә депутатлар төркеменең;

- буенча язмача мөрәҗәгате Советы Рәисе большие ключи авыл җирлеге Татарстан Республикасы Зеленодол муниципаль район Башлыклары, большие ключи авыл җирлеге, Зеленодольск муниципаль районы һәм аның урынбасарлары, рәисләре депутат комиссияләре Советы большие ключи авыл җирлеге яшел Үзән муниципального районы, Татарстан Республикасы;

- буенча язмача мөрәҗәгате дәүләт һәм җәмәгать органнарының, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, гражданнарның, ә шулай ук үз инициативасы буенча, әгәр бу хактагы карар кабул ителгән күпчелек тавышы белән комиссия әгъзалары аның утырышында.

16. Комиссия карый барлык мәсьәләләр этикасы Кагыйдәләрен бозуга бәйле, Комиссия утырышларында. Карау срогы — 15 календарь көн даталар теркәү гариза (мөрәҗәгать). Комиссия ачык яисә ябык утырышлар уздыра. Утырышның рәвеше турындагы мәсьәлә күпчелек тавышы белән хәл ителә утырышында комиссия әгъзалары. Закрытые утырыш уздырыла башлагач, бу кирәк яклау өчен персональ серләре шәхси тормышында һәм башка саклаулы закон серләре, федераль законнар нигезендә, бәйсез ризалыгы проверяемого затлар катнашты.

Утырышына чакырыла һәм тыңлана мөрәҗәгать итүчеләр һәм башка затлар, мәгълүмат, аларның үсешенә ярдәм итә ала, категориясен ачыклау сәбәпләрен һәм кабул итүгә объектив хәл.

Проверяемому депутаты тәэмин ителә хокукы белән танышу материаллар тикшерү, аңлатмалар бирергә һәм доказательства катнашырга утырышында Комиссия шәхсән үзе һәм (яки) аша вәкил ышаныч кәгазе буенча.

Комиссия генә карый компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне сайлау комиссияләренең, суд һәм прокуратураның.

Карау нәтиҗәләре буенча гариза (мөрәҗәгать) Комиссия турында карар кабул итә билгеләү бозылу очрагы этикасы кагыйдәләрен яки юклыгы турында мондый хокук бозу җибәрә җавап мөрәҗәгать итүчегә.

17. Комиссия куллана депутатка, нарушившему әхлак кагыйдәләре, түбәндәге чаралар:

- һөҗүмнәрдән депутатка бу недопустимость бозу этикасы кагыйдәләрен;

- књкрђк депутат халык алдында гафу үтенергә, әгәр неэтичное тәртибе депутаты иде публичным;

- игълан итә депутаты порицание.

18. Бозылган очракта, депутат этикасы кагыйдәләрен сессия барышында Советы, дәүләт Советы мөмкин:

- карарга тиешле сорау мөстәкыйль;

- поручить карау әлеге мәсьәләне Комиссиянең.

19. Депутатлар булган мәсьәләне карау инициаторлары комиссия яки обвиняющиеся бозуда этикасы Кагыйдәләрен комиссия карарына шикаять белдерергә хокуклы Советы сессиясендә яки гомуми тәртиптә судта.

20. Депутаты комиссия әгъзасы булган катнашмый тикшерү һәм комиссия утырышында тавыш бирүләрдә катнашмый гаризасы буенча Кагыйдәләрен бозуы турындагы этика.

21. Хәл итү Комиссиясе йөртә торган әхлакый характерда гына булып юридик җаваплылык һәм влекут туктату мандата.